

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) Nr. 391/2013

2013 m. gegužės 3 d.

kuriuo nustatoma bendroji mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistema

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje ⁽¹⁾ su pakeitimais, padarytas Reglamentu (EB) Nr. 1070/2009 (paslaugų teikimo reglamentas) ⁽²⁾, ypač į jo 15 straipsnio 4 dalį,

kadangi:

(1) Komisija reglamentu (EB) Nr. 550/2004 yra įpareigota nustatyti bendrąją mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistemą, kuri būtų vienodai taikoma bendrame Europos danguje;

(2) bendrosios mokesčių už oro navigacijos paslaugas, teikiamas visais skrydžio etapais, sistemos sukūrimas yra labai svarbus įgyvendinant bendro Europos dangaus iniciatyvą. Tokia sistema turėtų padėti skaidriau nustatyti, taikyti ir rinkti oro erdvės naudotojams taikomus mokesčius. Be to, ši sistema turėtų padėti saugiai, ekonomiškai efektyviai ir veiksmingai teikti oro navigacijos paslaugas naudotojams, kurie finansuoja sistemą ir skatina integruotą paslaugų teikimą;

(3) bendroji mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistema būtų pasitelkta siekiant veiklos rezultatų plano tikslų, nustatytų 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 549/2004, nustatančio bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą ⁽³⁾, su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1070/2009, (pagrindų reglamentas) ⁽⁴⁾, 11 straipsniu ir 2013 m. gegužės 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 390/2013, kuriuo nustatomas oro navigacijos paslaugų teikimo ir tinklo funkcijų vykdymo veiklos rezultatų planas;

(4) pagal bendrą tikslą gerinti oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatus mokesčių sistema turėtų skatinti ekonominę ir veiklos efektyvumą; be to, pagal ją turėtų būti numatyta kurti skatinamąsias programas, kuriomis oro navigacijos paslaugų teikėjai būtų skatinami gerinti oro navigacijos paslaugų teikimą, įskaitant su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmo taikymą;

(5) bendroji mokesčių sistema turėtų atitikti Eurokontrolės maršruto rinkliavų sistemą ir 1944 m. ICAO Čikagos tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (Čikagos konvencija) 15 straipsnį;

(6) bendroji mokesčių sistema turėtų sudaryti sąlygas tinkamiausiai naudoti oro erdvę, atsižvelgiant į oro eismo srautus, ypač Reglamento (EB) Nr. 550/2004 9a straipsniu nustatytuose funkcinuose oro erdvės blokuose;

(7) pagrindinis bendrosios mokesčių sistemos principas – oro erdvės naudotojų atstovams ir kompetentingoms institucijoms laiku teikti išsamią ir skaidrią informaciją apie sąnaudų bazę;

(8) kai nustatoma, kad terminalo oro navigacijos paslaugos ir (arba) ryšių, navigacijos ir priežiūros (CNS) tarnybų, oro navigacijos meteorologijos tarnybų (MET) ir oro navigacijos informacijos tarnybų (AIS) paslaugos yra teikiamos rinkos sąlygomis, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė nuspręsti neskaiciuoti su šiomis paslaugomis susijusių nustatytų sąnaudų ir (arba) terminalo mokesčių bei nenustatyti terminalo vienetinių tarifų ir (arba) finansinių skatinamųjų priemonių;

(9) dėl kintančio oro uostų veiklos pobūdžio atskaitiniu laikotarpiu gali prireikti keisti terminalo mokesčių zonas;

(10) dėl skatinant integruotų paslaugų teikimą pradėtų taikyti naujų technologijų ir procedūrų bei jungtinio verslo modelių turėtų smarkiai sumažėti sąnaudos, o tai būtų naudinga naudotojams. Kad ateityje galėtų mažinti šias sąnaudas, oro navigacijos paslaugų teikėjai turės tobulinti savo veiklą patirdami restruktūrizavimo išlaidų, kurias galės susigrąžinti, jei įrodys, kad dėl restruktūrizavimo naudotojai gauna grynos naudos;

(11) skatinamaisiais mechanizmais, kuriais skatinama gerinti veiklos rezultatus, turėtų būti atsižvelgta į patrauklų atpildą arba bausmes už faktinius veiklos rezultatus, palyginti su veiklos rezultatais, numatytais tvirtinant veiklos rezultatų planą;

(12) siekiant paspartinti SESAR technologijų taikymą, investuojant į naujas oro eismo valdymo (OEV) sistemas ir esminę esamų OEV sistemų, nuo kurių priklauso Europos OEV tinklo veiklos rezultatai, pertvarką patirtas išlaidas turėtų būti galima susigrąžinti, šias sąnaudas įskaičiuojant į naudotojų mokamus mokesčius, jei šios investicijos suderinamos su įgyvendinamu pagrindiniu Europos oro eismo valdymo planu, visų pirma, vykdomu pagal bendrus projektus, nustatytus Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15a straipsnio 3 dalimi. Be to, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė nuspręsti moduluoti oro navigacijos paslaugų mokesčius, siekiant paskatinti orlaivyje įrengti sistemas, įtrauktas į bendrus projektus;

⁽¹⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 10.

⁽²⁾ OL L 300, 2009 11 14, p. 34.

⁽³⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 1.

⁽⁴⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

- (13) siekiant padidinti oro navigacijos paslaugų produktyvumą ir paskatinti optimizuotą jų naudojimą, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė papildomai moduluoti mokesčius, atsižvelgiant į tinklo apkrovos lygį konkrečioje zonoje arba konkrečiame maršrute konkrečiu laiku;
- (14) mokesčių, ypač nustatytų lengviesiems orlaiviams, dydis neturėtų atimti noro naudotis įrenginiais ir paslaugomis, būtinais saugai užtikrinti arba naujiems metodams ir procedūroms diegti;
- (15) valstybės narės turėtų galėti bendrai nustatyti vienetinius tarifus, ypač kai mokesčių zonos apima daugiau negu vienos valstybės narės oro erdvę arba kai valstybės narės yra bendrosios maršruto rinkliavų sistemos šalys;
- (16) siekiant didinti bendrosios mokesčių sistemos veiksmingumą ir mažinti administravimo bei apskaitos darbo krūvį, valstybės narės turėtų galėti bendrai rinkti maršruto rinkliavas bendrojoje maršruto rinkliavų sistemoje, imdamos vieną mokesį už skrydį;
- (17) reikėtų stiprinti teises priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad oro navigacijos paslaugų naudotojai nedelsdami sumokėtų visus reikiamus oro navigacijos mokesčius;
- (18) oro erdvės naudotojams taikytini mokesčiai turėtų būti nustatyti pasikonsultavus su šių naudotojų atstovais ir taikomi teisingai ir skaidriai. Tokie mokesčiai turėtų būti reguliariai persvarstomi;
- (19) 2006 m. gruodžio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1794/2006, nustatantis bendrąją mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistemą ⁽¹⁾, su pakeitimais, padarytais 2010 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1191/2010 ⁽²⁾, turėtų būti panaikintas nuo 2015 m. sausio 1 d.;
- (20) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Bendro dangaus komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

- Šiuo reglamentu nustatomos bendrosios mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistemos kūrimo priemonės.
- Šis reglamentas taikomas bendrajam oro eismui ICAO EUR ir AFI regionuose, kuriuose už oro navigacijos paslaugų teikimą yra atsakingos valstybės narės, skirtoms oro navigacijos

paslaugoms, kurias teikia oro eismo paslaugų teikėjai, paskirti pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 8 straipsnį, ir meteorologijos paslaugų teikėjai, jei jie paskirti pagal to reglamento 9 straipsnio 1 dalį. Jis taip pat taikomas tinklo valdytojui, įsteigtam Komisijos reglamento (ES) Nr. 677/2011 ⁽³⁾ 3 straipsniu.

3. Valstybės narės šį reglamentą gali taikyti oro navigacijos paslaugoms, teikiamoms kitų ICAO regionų oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, jei jos apie tai praneša Komisijai ir kitoms atitinkamoms valstybėms narėms.

4. Valstybės narės šį reglamentą gali taikyti oro navigacijos paslaugų teikėjams, gavusiems leidimą teikti oro navigacijos paslaugas be sertifikato pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 7 straipsnio 5 dalį.

5. Pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 1 straipsnio 4 dalį valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šio reglamento oro navigacijos paslaugoms, teikiamoms oro uostuose, kuriuose per metus įvykdoma mažiau kaip 70 000 SPT skrydžių.

Valstybės narės apie tokį sprendimą praneša Komisijai.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys nustatytos Reglamento (EB) Nr. 549/2004 2 straipsnyje.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- oro navigacijos paslaugų naudotojas – orlaivio operatorius skrydžio metu arba, jeigu operatorius nežinomas, orlaivio savininkas, išskyrus atvejus, kai galima įrodyti, kad tuo metu operatorius buvo kitas asmuo;
- oro erdvės naudotojų atstovas – bet kuris juridinis asmuo arba subjektas, atstovaujantis vienos ar kelių kategorijų oro navigacijos paslaugų naudotojų interesams;
- SPT – skrydžių pagal prietaisus taisyklės, nustatytos Čikagos konvencijos (dešimtas leidimas, 2005 m. liepos mėn.) 2 priede;
- VST – vizualiųjų skrydžių taisyklės, nustatytos Čikagos konvencijos (dešimtas leidimas, 2005 m. liepos mėn.) 2 priede;
- maršruto mokesčių zona – oro erdvės, už kurią nustatyta viena sąnaudų bazė ir vienas vienetinis tarifas, tūris;
- terminalo mokesčių zona – oro uostas arba oro uostų grupė, už kuriuos yra nustatyta viena sąnaudų bazė ir vienas vienetinis tarifas;
- nustatytos sąnaudos – Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos valstybių narių iš anksto nustatytos sąnaudos;

⁽¹⁾ OL L 341, 2006 12 7, p. 3.

⁽²⁾ OL L 333, 2010 12 17, p. 6.

⁽³⁾ OL L 185, 2011 7 15, p. 1.

- 8) ataskaitinis laikotarpis – Reglamento (EB) Nr. 549/2004 11 straipsnio 3 dalies d punkte ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 8 straipsnyje nustatytas veiklos rezultatų plano ataskaitinis laikotarpis;
- 9) SPT skrydis – kilimų ir tūpimų, vykdomų laikantis skrydžių pagal prietaisus taisyklių, suma, išreikšta trejų metų iki veiklos rezultatų plano pateikimo metiniu vidurkiu;
- 10) kitos pajamos – pajamos, gautos iš valdžios institucijų, įskaitant finansinę paramą pagal tokias Sąjungos pagalbos programas, kaip transeuropinis transporto tinklas (TEN-T), Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP) ir Sanglaudos fondas, pajamos, gautos iš komercinės veiklos ir (arba), jei nustatyti terminalo vienetiniai tarifai, pagal oro navigacijos paslaugų teikėjų ir oro uostus valdančių įmonių sutartis arba susitarimus;
- 11) veiklos rezultatų planas – pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 11–16 straipsnio nuostatas parengtas ir patvirtintas veiklos rezultatų planas;
- 12) faktinės išlaidos – teikiant oro navigacijos paslaugas per metus faktiškai patirtos išlaidos, kurioms taikomas galutinis auditas;
- 13) CNS, MET ir AIS paslaugos – ryšių, navigacijos ir priežiūros tarnybų, oro navigacijos meteorologijos tarnybų ir oro navigacijos informacijos tarnybų paslaugos;
- 14) restruktūrizavimo išlaidos – didelės vienkartinės išlaidos, kurias patiria oro navigacijos paslaugų teikėjai atlikdami restruktūrizaciją – diegdami naujas technologijas, procedūras ir susijusius verslo modelius, kuriais siekiama skatinti integruotą paslaugų teikimą, o valstybė narė patirtas išlaidas nori susigrąžinti per vieną ar kelis ataskaitinius laikotarpius. Šios išlaidos gali apimti išlaidas, susijusias su kompensacijų darbuotojams išmokėjimu, skrydžių valdymo centrų uždarymu, veiklos perkėlimu į naują vietą, turto nurašymu ir (arba) strateginio dalyvavimo kitų oro navigacijos paslaugų teikėjų įmonėse teisių įsigijimu.

3 straipsnis

Rinkos sąlygomis teikiamos terminalo oro navigacijos paslaugos ir CNS, MET ir AIS paslaugos

1. Nedarydamos poveikio Reglamento (EB) Nr. 550/2004 14 ir 15 straipsniuose nurodytų principų taikymui ir atlikusios 2 dalyje nurodytą įvertinimą, prieš prasidedant ataskaitiniam laikotarpiui arba pateisinamais atvejais per ataskaitinį laikotarpį valstybės narės gali nuspręsti, kad kai kurios arba visos jų terminalo oro navigacijos paslaugos arba CNS, MET ir AIS paslaugos yra teikiamos rinkos sąlygomis. Tokiu atveju taikomos šio reglamento nuostatos, tačiau susijusios valstybės narės šių paslaugų atžvilgiu gali nuspręsti:

- a) neskaičiuoti nustatytų sąnaudų pagal šio reglamento 7 straipsnį;

- b) pajėgumo ir aplinkos pagrindinėse veiklos srityse nenustatyti finansinių skatinamųjų priemonių pagal šio reglamento 15 straipsnį,

o terminalo oro navigacijos paslaugų atžvilgiu:

- c) neskaičiuoti terminalo mokesčių pagal šio reglamento 12 straipsnį;
- d) nenustatyti terminalo vienetinių tarifų pagal šio reglamento 17 straipsnį.

2. Siekdamos nustatyti, ar kai kurios arba visos jų terminalo oro navigacijos paslaugos arba CNS, MET ir AIS paslaugos yra teikiamos rinkos sąlygomis, valstybės narės atlieka išsamų vertinimą pagal visas šio reglamento I priede nurodytas sąlygas. Atlikdamos šį vertinimą jos konsultuojasi su oro erdvės naudotojų atstovais.

3. Ne vėliau kaip likus 19 mėnesių iki ataskaitinio laikotarpio pradžios arba pagal 1 dalį priimtų sprendimų įsigaliojimo datos 1 dalyje nurodytos valstybės narės Komisijai pateikia 2 dalyje nurodyto vertinimo turinio ir rezultatų išsamią ataskaitą. Ta ataskaita grindžiama įrodymais, įskaitant konkurso dokumentus (jei yra), paslaugų teikėjo atrankos pagrindimą, išrinktam paslaugų teikėjui taikomos tvarkos, kuria užtikrinama, kad terminalo oro navigacijos paslaugos arba CNS, MET ir AIS paslaugos yra teikiamos ekonomiškai efektyviai, aprašymą ir konsultacijų su oro erdvės naudotojų atstovais išvadas. Šioje ataskaitoje nurodomi visi argumentai, kuriais remdamosi valstybės narės padarė atitinkamas išvadas.

4. Jei Komisija sutinka, kad nustatytos rinkos sąlygos atitinka I priedo reikalavimus, ji per keturis mėnesius nuo ataskaitos gavimo apie tai informuoja atitinkamą valstybę narę. Jei, Komisijos nuomone, siekiant nustatyti, ar sudarytos rinkos sąlygos, reikalingi papildomi įrodymai, tas keturių mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas iki šešių mėnesių laikotarpio nuo ataskaitos gavimo.

Kai Komisija nutaria, kad rinkos sąlygos nenustatytos, ji per šešis mėnesius nuo ataskaitos gavimo Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka nusprendžia, kad atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) turi visiškai laikytis šio reglamento nuostatų. Toks sprendimas priimamas pasikonsultavus su atitinkama (-omis) valstybe (-ėmis) narė (-ėmis).

5. Valstybės narės ataskaita ir 4 dalyje nurodytas Komisijos sprendimas galioja visą atitinkamą ataskaitinį laikotarpį ir yra viešai skelbiami, o nuoroda į juos skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Bendrosios mokesčių sistemos principai

1. Bendrajai mokesčių sistemai taikomi Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15 straipsnyje nustatyti principai.

2. Maršruto oro navigacijos paslaugų nustatytos sąnaudos finansuojamos iš maršruto rinkliavų, pagal III skyriaus nuostatas nustatytų oro navigacijos paslaugų naudotojams, ir (arba) kitų pajamų.

3. Terminalo oro navigacijos paslaugų nustatytos sąnaudos finansuojamos iš terminalo mokesčių, nustatytų pagal III skyriaus nuostatas oro navigacijos paslaugų naudotojams, ir (arba) kitų pajamų.

4. 2 ir 3 dalimis nepažeidžiamas tam tikriems oro navigacijos paslaugų naudotojams taikomų išlygų finansavimas iš kitų finansavimo šaltinių pagal 10 straipsnį.

5. Bendrojoje mokesčių sistemoje numatomas sąnaudų bazių ir sąnaudų paskirstymo įvairioms paslaugoms skaidrumas ir konsultacijos dėl jų su oro erdvės naudotojų atstovais.

6. Pajamos iš maršruto rinkliavų arba terminalo mokesčių, nustatytų pagal šio reglamento 11 ir 12 straipsnius, nenaudojamos oro navigacijos paslaugų teikėjų komercinei veiklai finansuoti.

5 straipsnis

Mokesčių zonų nustatymas

1. Valstybės narės nustato mokesčių zonas oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos ir kurioje oro erdvės naudotojams teikiamos oro navigacijos paslaugos.

2. Mokesčių zonos apibrėžiamos po konsultacijų su oro erdvės naudotojų atstovais atsižvelgiant į skrydžių valdymo operacijas ir paslaugas.

3. Maršruto mokesčių zona yra nuo žemės iki viršutinės oro erdvės imtinai. Sudėtingų terminalo zonų atveju valstybės narės mokesčių zonoje gali nustatyti specialią zoną.

4. Jei mokesčių zonos apima daugiau negu vienos valstybės narės oro erdvę, atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad atitinkamoje oro erdvėje šis reglamentas būtų taikomas nuosekliai ir vienodai.

5. Terminalo mokesčių zona atskaitiniu laikotarpiu gali būti keičiama. Tuo atveju valstybės narės:

- a) pateikia Komisijai atitinkamus sąnaudų ir eismo duomenis, kad ji galėtų atkurti nuoseklią sąnaudų ir eismo duomenų seką, rodančią padėtį prieš pakeitimą ir po jo, ir atlikti veikimo kokybės stebėjimo užduotis pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 18 straipsnį;
- b) konsultuojasi su oro erdvės naudotojų atstovais ir jų pastabas perduoda Komisijai;
- c) pateikia Komisijai pakeitimų poveikio terminalo oro navigacijos paslaugų ekonominio efektyvumo tikslams ir veikimo kokybės stebėjimui įvertinimą ir nurodo, kaip vykdys veiklos rezultatų stebėseną likusį atskaitinį laikotarpį.

II SKYRIUS

ORO NAVIGACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMO IŠLAIDOS

6 straipsnis

Tinkamos paslaugos, įrenginiai ir veiklos rūšys

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjai, nurodyti 1 straipsnio 2 ir 4 dalyse, nustato mokesčių zonose, už kurias jie yra atsakingi, patiriamas oro navigacijos paslaugų teikimo išlaidas, susijusias su įrenginiais ir paslaugomis, numatytais ir įdiegtomis pagal ICAO Regioninį oro navigacijos planą (Europos regionas).

Į tas išlaidas įtraukiamos pridėtinės administravimo išlaidos, taip pat mokymo, studijų, testų ir bandymų, mokslinių tyrimų ir plėtos išlaidos, priskiriamos šioms paslaugoms.

2. Valstybės narės nustatytais sąnaudomis pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15 straipsnio 2 dalies b punktą gali laikyti šias išlaidas, patirtas teikiant oro navigacijos paslaugas:

- a) atitinkamų nacionalinių valdžios institucijų patirtas išlaidas;
- b) Reglamento (EB) Nr. 550/2004 3 straipsnyje nurodytų kvalifikuotų subjektų patirtas išlaidas;
- c) dėl tarptautinių susitarimų patirtas išlaidas.

3. Pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15a straipsnio 3 dalį dalis iš mokesčių gautų pajamų gali būti naudojama finansuoti bendriems su tinklu susijusių funkcijų projektams, kurie yra itin svarbūs siekiant pagerinti bendrus oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatus. Tokiais atvejais valstybės narės nustato išsamią ir skaidrią apskaitos tvarką, pagal kurią būtų užtikrinta, kad oro erdvės naudotojai nebūtų apmokestinti du kartus. Dėl bendrų projektų patirtos nustatytos sąnaudos yra aiškiai nurodomos pagal II ir VII priedus.

4. Reikalavimus atitinka investicijos į naujas OEV sistemas ir esminius esamų OEV sistemų pertvarkymus, jei jie suderinami su pagrindiniu Europos oro eismo valdymo planu, kuris visų pirma įgyvendinamas pagal bendrus projektus, nustatytus Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15a straipsnio 3 dalimi.

7 straipsnis

Sąnaudų skaičiavimas

1. Nustatytas sąnaudas ir faktines išlaidas sudaro išlaidos, susijusios su šio reglamento 6 straipsnyje nurodytomis tinkamomis paslaugomis, įrenginiais ir veiklos rūšimis ir nustatytos laikantis Reglamento (EB) Nr. 550/2004 12 straipsnyje nustatytų atskaitomybės reikalavimų.

Diegiant tarptautinius apskaitos standartus patirtos neperiodinės išlaidos gali būti paskirstytos ne ilgesniam kaip 15 metų laikotarpiui.

Nepažeidžiant Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 17 ir 19 straipsnių, kiekvienų atskaitinio laikotarpio kalendorinių metų realiosios ir nominaliosios nustatytos sąnaudos apskaičiuojamos prieš kiekvieno atskaitinio laikotarpio pradžią ir įtraukiamos į veiklos rezultatų planą. Kiekvienais atskaitinio laikotarpio metais apskaičiuojant vienetinį tarifą, prieš atskaitinį laikotarpį apskaičiuotų nominaliųjų nustatytų sąnaudų ir metų iki atskaitinio laikotarpio bei kiekvienų atskaitinio laikotarpio metų nustatytų sąnaudų, patikslintų pagal Eurostato n metų balandžio mėn. paskelbtame suderintame vartotojų kainų indekse Komisijos užfiksuotos faktinės infliacijos ir veiklos rezultatų plane numanomos infliacijos skirtumą, skirtumas perkeliamas į $n + 2$ metus.

Nustatytos sąnaudos ir faktinės išlaidos apskaičiuojamos nacionaline valiuta. Jeigu funkciname oro erdvės bloke nustatyta bendroji mokesčių zona, kurioje taikomas bendras vienietinis tarifas, atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės išlaidos būtų perskaiciuojamos eurais arba vienos iš atitinkamų valstybių narių nacionaline valiuta, kad taikant šio reglamento 17 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą būtų galima skaidriai apskaičiuoti bendrą vienetinį tarifą. Apie tai valstybės narės atitinkamai praneša Komisijai ir Eurokontrolei.

2. 1 dalyje nurodytos išlaidos skirstomos į personalo išlaidas, kitas veiklos išlaidas, nusidėvėjimo išlaidas, kapitalo sąnaudas ir išimtinės išlaidas, įskaitant sumokėtus negrąžinamus mokesčius ir muitus, taip pat visas kitas susijusias išlaidas.

Personalo išlaidas sudaro darbo užmokestis neatskaičius mokesčių, užmokestis už viršvalandžius, darbdavių įmokos į socialines apsaugos sistemas, taip pat pensijų ir kitos išmokos. Pensijų išmokos gali būti apskaičiuojamos remiantis apdairiomis prielaidomis, atitinkamai atsižvelgiant į sistemos valdymą arba nacionalinius teisės aktus. Tos prielaidos išsamiai nurodomos veiklos rezultatų plane.

Kitas veiklos išlaidas sudaro išlaidos, patirtos perkant prekes ir paslaugas, naudojamas oro navigacijos paslaugoms teikti, ypač iš trečiųjų šalių perkamų paslaugų, išorės personalo, medžiagų,

energijos, komunalinių paslaugų, pastatų nuomos, įrangos ir įrenginių, priežiūros, draudimo ir kelionės išlaidos. Jei oro eismo paslaugų teikėjas perka kitas oro navigacijos paslaugas, paslaugų teikėjas su šiomis paslaugomis susijusias faktines išlaidas įtraukia į kitas savo veiklos išlaidas.

Nusidėvėjimo išlaidos yra susijusios su visu ilgalaikiu turtu, eksploatuojamu teikiant oro navigacijos paslaugas. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas skaičiuojamas atsižvelgiant į numatomą eksploatacijos trukmę pagal tiesiogiai proporcingą metodą, taikomą turto, kurio nusidėvėjimas skaičiuojamas, išlaidoms. Skaičiuojant nusidėvėjimą, gali būti taikoma praėjusio laikotarpio arba einamųjų išlaidų apskaita. Visam nusidėvėjimo laikotarpiui taikoma ta pati metodika, atitinkanti taikytą kapitalo sąnaudų skaičiavimo metodą (nominaliosios kapitalo sąnaudos naudojamos praėjusio laikotarpio išlaidų apskaitai, o realiosios kapitalo sąnaudos – einamųjų išlaidų apskaitai). Taikant einamųjų išlaidų apskaitą, pateikiami ir lygiaverčiai praėjusio laikotarpio išlaidų apskaitos duomenys, kad juos būtų galima palyginti ir įvertinti.

Kapitalo sąnaudos lygios šių daugiklių sandaugai:

- a) oro navigacijos paslaugų teikėjo eksploatuojamo arba statomo ilgalaikio turto ir galimų viso turto koregavimų, kuriuos nustatė nacionalinė priežiūros institucija, vidutinės grynosios buhalterinės vertės ir grynojo trumpalaikio turto, kurio reikia oro navigacijos paslaugoms teikti, išskyrus sąskaitas, už kurias gaunama palūkanų, vidutinės vertės suma ir
- b) skolų palūkanų normos ir nuosavo kapitalo grąžos svertinis vidurkis. Jeigu oro navigacijos paslaugų teikėjai nuosavo kapitalo neturi, svertinis vidurkis skaičiuojamas remiantis grąža, taikoma a punkte nurodyto viso turto ir skolų skirtumui.

Išimtinės išlaidas sudaro per metus patirtos neperiodinės išlaidos, susijusios su oro navigacijos paslaugų teikimu tais pačiais metais.

Visi tarptautinių apskaitos standartų nuostatų neatitinkantys koregavimai nurodomi veiklos rezultatų plane, kad juos galėtų peržiūrėti Komisija, ir įtraukiami į papildomą informaciją, kurią reikia pateikti pagal II priedą.

3. Pagal 2 dalį apskaičiuojant kapitalo sąnaudas svertiniai koeficientai nustatomi pagal finansavimo skolintu arba nuosavu kapitalu dalį. Skolų palūkanų norma yra lygi svertinei vidutinei oro navigacijos paslaugų teikėjo skolų palūkanų normai. Atskaitų teikimo laikotarpio nuosavo kapitalo grąža yra nurodyta veiklos rezultatų plane ir apskaičiuota remiantis oro navigacijos paslaugų teikėjo patiriama faktine finansine rizika, įvertinta prieš atskaitinį laikotarpį.

Jei turtas oro navigacijos paslaugų teikėjui nepriklauso, tačiau yra įtraukiamas skaičiuojant kapitalo sąnaudas, valstybės narės užtikrina, kad šios turto sąnaudos nebūtų susigrąžinamos dukart.

4. Apskaičiuojant faktines išlaidas galima įtraukti susigrąžintas oro navigacijos paslaugų teikėjų restruktūrizavimo išlaidas, patirtas per ataskaitinius laikotarpius iki to ataskaitinio laikotarpio, kuriuo jos susigrąžinamos, jei iš verslo plano matyti, kad atitinkamas restruktūrizavimas ilgainiui duos grynos naudos naudotojams.

Nacionalinė priežiūros institucija Komisijai pateikia verslo planą, restruktūrizavimo išlaidų susigrąžinimo planą ir konsultacijų su oro erdvės naudotojų atstovais dėl verslo plano ir restruktūrizavimo išlaidų susigrąžinimo plano išvadas.

Kai Komisija nustato, kad planuojama gryna nauda naudotojams ilguoju laikotarpiu įrodyta, ji apie tai praneša atitinkamai valstybei narei per penkis mėnesius nuo datos, kurią ji gavo nacionalinės priežiūros institucijos pateiktą informaciją.

Kai Komisija nustato, kad planuojama gryna nauda naudotojams ilguoju laikotarpiu neįrodyta, ji laikydama Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos per penkis mėnesius nuo datos, kurią ji gavo nacionalinės priežiūros institucijos pateiktą informaciją, priima sprendimą, kad oro navigacijos paslaugų teikėjų restruktūrizavimo išlaidos nesusi- grąžinamos, ir apie tai praneša atitinkamai valstybei narei.

Atitinkama valstybė narė apie restruktūrizavimo išlaidų pokyčius ir gryną naudą naudotojams praneša savo metinėje ataskaitoje, teikiamoje pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 18 straipsnio 4 dalį.

8 straipsnis

Sąnaudų paskirstymas

1. Pagal 6 straipsnį tinkamų paslaugų, įrenginių ir veiklos rūšių sąnaudos skaidriai paskirstomos mokesčių zonoms, kurių atžvilgiu jos faktiškai patirtos.

Jei sąnaudos patirtos keliuose skirtingose mokesčių zonose, jos paskirstomos proporcingai taikant skaidrią metodiką, nustatytą 9 straipsniu.

2. Terminalo paslaugų sąnaudos yra susijusios su šiomis paslaugomis:

- a) aerodromo skrydžių valdymo paslaugomis, aerodromo skrydžių informacijos paslaugomis, įskaitant skrydžių konsultacines paslaugas ir informacijos apie avariją paslaugas;
- b) oro eismo paslaugomis, susijusiomis su orlaivių artėjimu tūpti ir išvykimu tam tikru atstumu nuo oro uosto pagal eksploatacinius reikalavimus;
- c) tinkamu visų kitų oro navigacijos paslaugų sudedamųjų dalių paskyrimu, kuris atitinka proporcingą paskirstymą tarp maršruto ir terminalo paslaugų.

Taikydamos 2 dalies b ir c punktus, prieš prasidedant kiekvienam ataskaitiniam laikotarpiui valstybės narės nustato kriterijus, pagal kuriuos sąnaudos paskirstomos kiekvieno oro uosto terminalo ir maršruto paslaugoms, ir apie tai praneša Komisijai.

3. Maršruto paslaugų sąnaudos yra susijusios su išlaidomis, nurodytomis 1 dalyje, išskyrus 2 dalyje nurodytas sąnaudas.

4. Jei pagal 10 straipsnį VST skrydžiams taikoma išimtis, oro navigacijos paslaugų teikėjas VST skrydžiams suteiktų oro navigacijos paslaugų sąnaudas nurodo atskirai nuo SPT skrydžiams suteiktų paslaugų sąnaudų. Šios sąnaudos gali būti nustatomos taikant ribinių išlaidų metodą, atsižvelgiant į naudą SPT skrydžiams dėl VST skrydžiams suteiktų paslaugų.

9 straipsnis

Išlaidų ir mokesčių mechanizmo skaidrumas

1. Ne vėliau kaip prieš septynis mėnesius iki kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pradžios valstybės narės, suderinusios viena su kita, pakviečia oro erdvės naudotojų atstovus į konsultacijas nustatytų sąnaudų, planuojamų investicijų, paslaugos vienetų prognozių, mokesčių politikos ir pagal tai nustatomų vienetinių tarifų klausimais. Joms padeda oro navigacijos paslaugų teikėjai. Valstybės narės pagal 6 straipsnį skaidriai nustato savo nacionalines arba funkcinę oro erdvės blokų išlaidas ir jų vienetinius tarifus praneša oro erdvės naudotojų atstovams, Komisijai ir atitinkamais atvejais Eurokontrolėi.

Per ataskaitinį laikotarpį valstybės narės, suderinusios viena su kita, kasmet pakviečia oro erdvės naudotojų atstovus konsultuotis dėl visų nukrypimų nuo prognozės, visų pirma susijusių su:

- a) faktiniu eismu ir sąnaudomis, palyginti su prognozuotu eismu ir nustatytais sąnaudomis;
- b) 13 straipsnyje nustatyto su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmo įgyvendinimu;
- c) 14 straipsnyje nustatyto išlaidų pasidalijimo mechanizmo įgyvendinimu;
- d) 15 straipsnyje nustatytais skatinamosiomis programomis;
- e) 16 straipsnyje nustatyto mokesčių moduliavimu.

Konsultacijos gali būti rengiamos pagal regionus. Oro erdvės naudotojų atstovams paliekama teisė prašyti, kad būtų surengta daugiau konsultacijų. Konsultacijos su naudotojais taip pat sistemingai rengiamos pradėjus taikyti išpėjimo priemones, kaip nustatyta Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 17 ir 19 straipsniuose, dėl kurių turi būti peržiūrimas (-i) nustatytas (-i) vienetinis (-iai) tarifas (-ai).

2. 1 dalyje nurodyta informacija teikiama remiantis ataskaitų lentelėmis ir išsamiomis taisyklėmis, nustatytomis II, VI ir VII prieduose. Kai pagal 3 straipsnį nustatoma, kad terminalo oro navigacijos paslaugos arba CNS, MET ir AIS paslaugos teikiamos rinkos sąlygomis, 1 dalyje nurodyta informacija grindžiama ataskaitų lentelėmis ir išsamiomis taisyklėmis, nustatytomis III priede. Galimybė naudotis atitinkamais dokumentais oro erdvės naudotojų atstovams, Komisijai, Eurokontrolei ir nacionalinėms priežiūros institucijoms suteikiama likus trims savaitėms iki konsultacijų posėdžio. Rengiant 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas kasmetines konsultacijas galimybė naudotis atitinkamais dokumentais oro erdvės naudotojų atstovams, Komisijai, Eurokontrolei ir nacionalinėms priežiūros institucijoms suteikiama ne vėliau kaip birželio 1 d.

3. Siekdamas sudaryti sąlygas teikti pasiektų veiklos rezultatų ataskaitas, kaip nustatyta Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 18 straipsnio 4 dalyje, valstybės narės, pasinaudamos II, VI ir VII prieduose pateiktomis ataskaitų lentelėmis ir išsamiomis taisyklėmis, Komisijai ir Eurokontrolei iki kiekvienų metų birželio 1 d. nurodo per ankstesnius metus patirtas faktines išlaidas bei faktinių išlaidų ir nustatytų sąnaudų, pateiktų veiklos rezultatų plane, skirtumą. Valstybės narės, kurios nusprendė, kad terminalo oro navigacijos paslaugos arba CNS, MET ir AIS paslaugos teikiamos rinkos sąlygomis pagal 3 straipsnį, šią informaciją pateikia, naudodamos III priede pateiktas ataskaitų lenteles ir išsamias taisykles.

III SKYRIUS

ORO NAVIGACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMO FINANSAVIMAS IŠ ORO NAVIGACIJOS MOKESČIŲ

10 straipsnis

Oro navigacijos mokesčių netaikymas

1. Valstybės narės maršruto rinkliavų netaiko:
 - a) skrydžiams, atliekamiems orlaiviais, kurių leidžiama maksimali kilimo masė yra mažesnė negu dvi metrinės tonos;
 - b) mišriems VST ir SPT skrydžiams mokesčių zonose, kuriose jie vykdomi tik pagal VST ir kuriose mokesčiai už VST skrydžius neimami;
 - c) skrydžiams, vykdomiems tik su oficialia misija vykstantiems valdantiems monarchams ir jų artimiausiems šeimos nariams, valstybių vadovams, Vyriausybių vadovams ir ministrams skraidinti; visais atvejais atleidimas nuo mokesčių turi būti pagrindžiamas atitinkamu statuso rodikliu ar pastaba skrydžio plane;
 - d) paieškos ir gelbėjimo skrydžiams, kuriuos vykdyti leido atitinkama kompetentinga institucija.

2. Valstybės narės maršruto rinkliavų gali netaikyti:

- a) kariniams skrydžiams, atliekamiems bet kurios šalies kariniais orlaiviais;

- b) mokomiejiems skrydžiams, atliekamiems tik licencijai gauti arba pilotų kabinos ekipažui įvertinti, jei tai yra pagrįsta atitinkama pastaba skrydžio plane; skrydžiai turi būti vykdomi tik atitinkamos valstybės narės oro erdvėje ir negali būti skirti keleiviams ir (arba) kroviniams vežti, orlaivių buvimo vietai pakeisti arba juos perkelti;
- c) skrydžiams, atliekamiems tik siekiant patikrinti arba išbandyti įrangą, naudojamą arba numatomą naudoti kaip antžemines pagalbines oro navigacijos priemones, išskyrus skrydžius atitinkamo orlaivio buvimo vietai pakeisti;
- d) skrydžiams, kurie baigiami oro uoste, iš kurio orlaivis pakilo, ir kurių metu nebuvo tarpinių nusileidimų;
- e) VST skrydžiams;
- f) humanitarinės pagalbos skrydžiams, kuriuos vykdyti leido atitinkama kompetentinga institucija;
- g) muitinės ir policijos skrydžiams.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytiems skrydžiams valstybės narės gali netaikyti terminalo mokesčių.

4. Skrydžių, kuriems netaikomi mokesčiai, sąnaudas sudaro:

- a) neapmokestinamų VST skrydžių išlaidos, nurodytos 8 straipsnio 4 dalyje, ir
- b) neapmokestinamų SPT skrydžių išlaidos, apskaičiuojamos kaip SPT skrydžių išlaidų ir neapmokestinamų paslaugos vienetų skaičiaus ir viso paslaugos vienetų skaičiaus santykio sandauga, kai visą paslaugos vienetų skaičių sudaro SPT skrydžių paslaugos vienetai ir VST skrydžių paslaugos vienetai, jeigu jie yra apmokestinami. SPT skrydžių išlaidos lygios bendroms išlaidoms, atėmus VST skrydžių išlaidas.

5. Valstybės narės užtikrina, kad oro navigacijos paslaugų teikėjams būtų atlyginta už vykdančias neapmokestintus skrydžius suteiktas paslaugas.

11 straipsnis

Maršruto rinkliavų skaičiavimas

1. Neapribojant galimybės pagal 4 straipsnio 2 dalį maršruto oro navigacijos paslaugas finansuoti iš kitų pajamų, tam tikro skrydžio maršruto rinkliava tam tikroje maršruto mokesčių zonoje yra lygi tai maršruto mokesčių zonai nustatyto vienetinio tarifo ir to skrydžio maršruto paslaugos vienetų sandaugai.

2. Vienetinis tarifas ir maršruto paslaugos vienetai apskaičiuojami pagal IV priedą.

12 straipsnis

Terminalo mokesčių skaičiavimas

1. Neapribojant galimybės pagal 4 straipsnio 3 dalį terminalo oro navigacijos paslaugas finansuoti iš kitų pajamų, tam tikro skrydžio terminalo mokesčiai tam tikroje terminalo mokesčių zonoje yra lygūs šiai terminalo mokesčių zonai nustatyto vienetinio tarifo ir šio skrydžio terminalo paslaugos vienetų sandaugai. Nustatant mokesčius, artėjimas tūpti ir išvykimas laikomi vienu skrydžiu. Skaičiavimo vienetu laikomas atvykimo arba išvykimo skrydis.

2. Vienetinis tarifas ir terminalo paslaugos vienetai apskaičiuojami pagal V priedą.

13 straipsnis

Su eismu susijusios rizikos pasidalijimas

1. Su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmas taikomas pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 12 straipsnyje nurodytus principus.

2. Šioms išlaidoms su eismu susijusios rizikos pasidalijimas netaikomas ir, nepriklausomai nuo eismo raidos, atsižvelgiant į jas vėlesnių metų nustatytos sąnaudos didinamos arba mažinamos:

- a) pagal 6 straipsnio 2 dalį apskaičiuotos nustatytos sąnaudos, išskyrus su susitarimais dėl tarpvalstybinio oro eismo paslaugų teikimo susijusias išlaidas;
- b) meteorologijos paslaugų nustatytos sąnaudos;
- c) koregavimas dėl prognozuotos ir faktinės infliacijos skirtumo, kaip nurodyta 7 straipsnio 1 dalyje;
- d) susigrąžintos restruktūrizavimo išlaidos, jei jos patvirtintos pagal 7 straipsnio 4 dalį;
- e) sumos, perkeltos įgyvendinus su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmą;
- f) patvirtintos sumos, perkeltos iš ankstesnio ataskaitinio laikotarpio įgyvendinus 14 straipsnyje nurodytą išlaidų pasidalijimo mechanizmą;
- g) premijos ar nuobaudos, apskaičiuotos taikant 15 straipsnyje nurodytas finansines skatinamąsias programas;
- h) per didelės ar per mažos sumos, susigrąžintos pagal 16 straipsnį taikant oro navigacijos mokesčių moduliavimą;
- i) per didelės ar per mažos sumos, grąžintos dėl eismo pokyčių;

- j) už antrą ataskaitinį laikotarpį susigrąžintos per didelės ar per mažos sumos, kurias valstybės narės išleido iki 2011 m. ir per juos teikdamos maršruto oro navigacijos paslaugas, o per 2014 m. teikdamos terminalo oro navigacijos paslaugas.

Be to, valstybės narės gali su eismu susijusios rizikos pasidalijimo reikalavimo netaikyti oro navigacijos paslaugų teikėjų, kurie pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 7 straipsnio 5 dalį gavo leidimą teikti oro navigacijos paslaugas be sertifikato, nustatytoms sąnaudoms.

3. Jeigu tam tikrais metais faktinis paslaugos vienetų skaičius neviršija arba nesumažėja daugiau kaip 2 % nei numatyta tų metų veiklos rezultatų plane, oro navigacijos paslaugų teikėjo papildomos arba negautos pajamos, palyginti su nustatytomis sąnaudomis, neperkeliamos.

4. Jeigu tam tikrais metais faktinis paslaugos vienetų skaičius yra daugiau kaip 2 % didesnis nei numatyta tų metų veiklos rezultatų plane, n + 2 metų nustatytos sąnaudos sumažinamos bent 70 % papildomų pajamų, kurias oro navigacijos paslaugų teikėjas (-ai) gavo, daugiau nei 2 % viršydamas (-i) faktinio paslaugos vienetų skaičiaus ir prognozuoto paslaugos vienetų skaičiaus, pagal kurį veiklos rezultatų plane apskaičiuotos nustatytos sąnaudos, skirtumą.

Jeigu tam tikrais metais faktinis paslaugos vienetų skaičius yra daugiau kaip 2 % mažesnis nei numatyta tų metų veiklos rezultatų plane, ne ankstesnių kaip n + 2 metų nustatytos sąnaudos padidinamos ne daugiau kaip 70 % negautų pajamų, kurias oro navigacijos paslaugų teikėjas (-ai) prarado, daugiau nei 2 % nesiekdamas (-i) faktinio paslaugos vienetų skaičiaus ir prognozuoto paslaugos vienetų skaičiaus, pagal kurį veiklos rezultatų plane apskaičiuotos nustatytos sąnaudos, skirtumo.

5. Jeigu tam tikrais metais faktinis paslaugos vienetų skaičius nesiekia 90 % tų metų veiklos rezultatų plane numatyto skaičiaus, ne ankstesnių kaip n + 2 metų nustatytos sąnaudos padidinamos visa suma, kurią oro navigacijos paslaugų teikėjas (-ai) prarado, daugiau nei 10 % nesiekdamas (-i) faktinio paslaugos vienetų skaičiaus ir prognozuoto paslaugos vienetų skaičiaus, pagal kurį veiklos rezultatų plane apskaičiuotos nustatytos sąnaudos, skirtumo.

Jeigu tam tikrais metais faktinis paslaugos vienetų skaičius viršija 110 % tų metų veiklos rezultatų plane numatyto skaičiaus, n + 2 metų nustatytos sąnaudos mažinamos visa papildomų pajamų suma, kurią oro navigacijos paslaugų teikėjas (-ai) gavo, daugiau nei 10 % viršydamas (-i) faktinio paslaugos vienetų skaičiaus ir prognozuoto paslaugos vienetų skaičiaus, pagal kurį veiklos rezultatų plane apskaičiuotos nustatytos sąnaudos, skirtumą.

6. Terminalo oro navigacijos paslaugų atveju valstybės narės gali nuspręsti 3, 4 ir 5 dalių nuostatų netaikyti oro uostams, kuriuose per metus įvykdoma mažiau kaip 225 000 SPT skrydžių. Apie tokį sprendimą valstybės narės praneša Komisijai per du mėnesius nuo šio reglamento paskelbimo datos.

14 straipsnis

Išlaidų pasidalijimas

1. Išlaidų pasidalijimo mechanizmas taikomas pagal šiuos principus:

- a) jeigu per visą ataskaitinį laikotarpį faktinės išlaidos yra mažesnės už ataskaitinio laikotarpio pradžioje apskaičiuotas nustatytas sąnaudas, susidaręs skirtumas lieka oro navigacijos paslaugų teikėjui, valstybei narei arba atitinkamam kvalifikuotam subjektui;
- b) jeigu per visą ataskaitinį laikotarpį faktinės išlaidos viršija ataskaitinio laikotarpio pradžioje apskaičiuotas nustatytas sąnaudas, susidaręs skirtumas tenka oro navigacijos paslaugų teikėjui, valstybei narei arba atitinkamam kvalifikuotam subjektui.

2. Išlaidos, kurioms 1 dalies a ir b punktai netaikomi:

- a) 1 dalies a ir b punktais nustatyta išlaidų pasidalijimo tvarka netaikoma nustatytų sąnaudų ir faktinių išlaidų skirtumui, kai faktinės išlaidos yra susijusios su išlaidų veiksniais, kuriems suvaldyti oro navigacijos paslaugų teikėjas, valstybė narė ar atitinkami kvalifikuoti subjektai ėmėsi pagrįstų ir nustatomų veiksmų, tačiau jų suvaldyti neturėjo galimybės dėl šių priežasčių:

- i) nacionalinių pensijų teisės aktų, pensijų apskaitos teisės aktų arba išlaidų pensijoms, patirtų dėl nenumatytų rinkos sąlygų, nenumatytų pokyčių;

- ii) paskolų, kuriomis finansuojamos oro navigacijos paslaugų teikimo sąnaudos, palūkanų normų didelių pokyčių;

- iii) nenumatytų naujų išlaidų veiksmų, neįtrauktų į veiklos rezultatų planą, bet būtinų laikantis teisės aktais nustatytų įpareigojimų;

- iv) nenumatytų nacionalinių mokesčių teisės aktų pokyčių;

- v) nenumatytų išlaidų arba pajamų pokyčių, kuriuos lėmė tarptautinių susitarimų įsipareigojimų vykdymas.

- b) Nedarant poveikio 7 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos taikymui, visus 2 dalies a punkte nurodytus išlaidų veiksmus nustato nacionalinė priežiūros institucija, o veiklos rezultatų plane pateikiama ši informacija apie kiekvieną išlaidų veiksnį per praėjusį ataskaitinį laikotarpį:

- i) išsamus išlaidų veiksnio aprašymas;

- ii) veiklos rezultatų plane nustatytos su šiuo veiksmu susijusios išlaidos;

- iii) argumentai, kuriais remiantis tas išlaidų veiksnys laikomas tinkamu pagal 2 dalies a punktą, o ne pagal 1 dalies a ir b punktus;

- iv) nacionalinių priežiūros institucijų, oro navigacijos paslaugų teikėjo arba atitinkamo kvalifikuoto subjekto nekontroliuojami esminiai išorės įvykiai ar aplinkybės, lėmę faktinių išlaidų ir su tuo išlaidų veiksmu susijusių nustatytų sąnaudų neatitikimą;

- v) veiksmai, kurių imtasi su šiuo veiksmu susijusių išlaidų rizikai valdyti.

- c) Faktinių išlaidų ir tam išlaidų veiksmui nustatytų sąnaudų skirtumai nustatomi ir paaiškinami pagal VII priedo 2 dalį.

- d) Jeigu per visą ataskaitinį laikotarpį dėl 2 dalies a punkto netaikymo išlaidoms faktinės išlaidos yra mažesnės už ataskaitinio laikotarpio pradžioje apskaičiuotas nustatytas sąnaudas, susidaręs skirtumas grąžinamas oro erdvės naudotojams, perkeltiant jį į kitą (-us) ataskaitinį (-ius) laikotarpį (-ius).

- e) Jeigu per visą ataskaitinį laikotarpį dėl 2 dalies a punkto taikymo išlaidoms faktinės išlaidos viršija ataskaitinio laikotarpio pradžioje apskaičiuotas nustatytas sąnaudas, susidaręs skirtumas tenka oro erdvės naudotojams, perkeltiant jį į kitą (-us) ataskaitinį (-ius) laikotarpį (-ius).

- f) Kiekvienais metais atitinkama nacionalinė priežiūros institucija nustato, kad faktinių išlaidų ir nustatytų sąnaudų neatitikimą iš tikro lemia susiję įvykiai ar aplinkybės, nurodyti 2 dalies a punkte ir atitinkantys 2 dalies b punkto nuostatas. Be to, ši institucija patvirtina, kad naudotojams perduodamas išlaidų skirtumas yra tiksliai nustatytas ir suklasifikuotas. Ji kasmet praneša oro erdvės naudotojams ir Komisijai savo vertinimo rezultatus. Jeigu per šešis mėnesius nuo atitinkamos nacionalinės priežiūros institucijos metinės vertinimo ataskaitos gavimo datos Komisija nustato, kad vertinimo ataskaitoje nenurodyta, kad faktinių išlaidų ir nustatytų sąnaudų neatitikimą iš tikro lėmė susiję įvykiai ar aplinkybės, nurodyti 2 dalies a punkte ir atitinkantys 2 dalies b punkto nuostatas, Komisija, laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnio 2 dalyje nustatytos procedūros, priima sprendimą, kad atitinkamai (-oms) valstybei (-ėms) narei (-ėms) nesuteikiamas leidimas faktinių išlaidų ir nustatytų sąnaudų neatitikimui taikyti visas arba kai kurias 2 dalies nuostatas, priklausomai nuo Komisijos išvadų.

- g) Perkeliamos sumos nurodomos atsižvelgiant į veiksnius, o jų apibūdinimas įtraukiamas į papildomą informaciją, teiktiną pagal VI priedą.

15 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų teikėjams skirtos skatinamosios programos

1. Valstybės narės patvirtina pajėgumo pagrindinėje veiklos srityje taikomas finansines skatinamąsias priemones, skirtas jų oro navigacijos paslaugų teikėjams, ir gali patvirtinti tokias finansines skatinamąsias priemones aplinkos pagrindinėje veiklos srityje pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 12 straipsnį. Šios skatinamosios priemonės, kurias sudaro premijos už veiklos rezultatų tikslinių rodiklių viršijimą ir nuobaudos už jų neįvykdymą, yra pridedamos prie patvirtintų nustatytų sąnaudų arba iš jų atimamos priklausomai nuo veiklos rezultatų lygio.

Tokios finansinės skatinamosios programos atitinka šiuos principus:

- n + 2 metų vienietinis tarifas koreguojamas, atsižvelgiant į premiją už rodiklių viršijimą arba nuobaudą už jų neįvykdymą pagal faktinius oro navigacijos paslaugų teikėjo veiklos rezultatus per n metus, palyginti su atitinkamu tiksliniu rodikliu;
- taikomos premijos arba nuobaudos atitinka siektinus tikslinius rodiklius ir pasiektus veiklos rezultatus. Premija už numatytus tikslinius rodiklius atitinkančius arba jų nesiekiančius veiklos rezultatus neskiriama;
- taikytinas premijų ir nuobaudų lygis yra vienodas;
- didžiausia bendra premijų ir didžiausia bendra nuobaudų suma neviršija 1 % pajamų, gautų už oro navigacijos paslaugas per n metus;
- veiklos rezultatų pokyčių lygis ir taikomas premijų ir nuobaudų lygis nustatomi veiklos rezultatų plane po 9 straipsnyje nurodytų konsultacijų;
- funkcinių oro erdvės blokų lygmens tikslinių rodiklių atveju premijos ir nuobaudos taikomos atitinkamiems oro navigacijos paslaugų teikėjams;
- pajėgumo pagrindinėje veiklos srityje veiklos rezultatų tikslinių rodiklių lygis gali būti tikslinamas, siekiant atsižvelgti tik į užlaikymo priežastis, susijusias su ATC pajėgumu, ATC maršruto nustatymu, ATC personalu, ATC įranga, oro erdvės valdymu ir ypatingais įvykiais, kurių kodai pagal ATFCM (Oro eismo srautų ir pajėgumo valdymo) vartotojo žinyną yra C, R, S, T, M ir P.

2. Nacionalinės priežiūros institucijos stebi, kad šias skatinamąsias programas oro navigacijos paslaugų teikėjai tinkamai įgyvendintų.

16 straipsnis

Oro navigacijos mokesčių moduliavimas

1. Po 9 straipsnyje nurodyto pasiūlymo konsultuotis valstybės narės gali nacionaliniu arba funkcinių oro erdvės blokų lygmeniu be diskriminacijos ir skaidriai moduluoti oro erdvės naudotojų mokamus oro navigacijos mokesčius, kad būtų atsižvelgta į jų pastangas, siekiant visų pirma:

- optimizuoti naudojimąsi oro navigacijos paslaugomis;
- sumažinti skrydžių poveikį aplinkai;
- sumažinti bendras oro navigacijos paslaugų teikimo išlaidas ir padidinti jų veiksmingumą, visų pirma moduluojant mokesčius pagal tinklo apkrovos lygį konkrečioje zonoje arba konkrečiame maršrute konkrečiu laiku.

Dėl mokesčių moduliavimo oro navigacijos paslaugų teikėjo gaunamos pajamos iš esmės nesikeičia. Per didelės ar per mažos susigrąžintos sumos perkeliama į kitą laikotarpį.

2. Be to, oro navigacijos mokesčiai gali būti be diskriminacijos ir skaidriai moduluojami siekiant paspartinti SESAR oro eismo valdymo funkcijų diegimą. Visų pirma moduliavimu galima siekti paskatinti orlaivyje įdiegti sistemas, įtrauktas į bendrus projektus, nustatytus Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15a straipsnio 3 dalimi.

3. Oro navigacijos mokesčių moduliavimas – tai maršruto rinklavių ir (arba) terminalo mokesčių apskaičiavimas pagal 11 ir 12 straipsnių nuostatas.

4. Nacionalinės priežiūros institucijos stebi, kad oro navigacijos paslaugų teikėjai tinkamai taikytų oro navigacijos mokesčių moduliavimą.

17 straipsnis

Mokesčių zonų vienietinių tarifų nustatymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienai mokesčių zonai kasmet būtų nustatomi vienietiniai tarifai. Nedarant poveikio 2 dalies taikymui, vienietiniai tarifai per metus nekeičiami.

Vienietiniai tarifai nustatomi laikantis šios tvarkos:

- Kiekvieniems atskaitinio laikotarpio metams n metų vienietiniai tarifai apskaičiuojami iki n-1 metų lapkričio 1 d. remiantis nustatytais vieneto sąnaudomis, nurodytomis veiklos rezultatų plane, ir šio reglamento IV priedo 2.2 punkte ir V priede nustatytais koregavimais.
- Valstybė narė pagal 9 straipsnio 1 ir 2 dalies reikalavimus n metų vienietinius tarifus pateikia Komisijai iki n-1 metų birželio 1 d.

- c) Komisija įvertina, ar šie vienetiniai tarifai atitinka šio reglamento ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 nuostatas.
- d) Kai Komisija nustato, kad vienetiniai tarifai atitinka šio reglamento ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 nuostatas, ji per keturis mėnesius nuo vienetinių tarifų pateikimo apie tai praneša atitinkamai valstybei narei.
- e) Kai Komisija nustato, kad vienetiniai tarifai neatitinka šio reglamento ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 nuostatų, ji per keturis mėnesius nuo vienetinių tarifų pateikimo apie tai praneša atitinkamai valstybei narei, o ši per vieną mėnesį pateikia Komisijai peržiūrėtus vienetinius tarifus.
- f) Tam tikrais atvejais valstybės narės ne vėliau kaip iki n-1 metų lapkričio 1 d. apie kiekvienos mokesčių zonos vienetinius tarifus praneša Komisijai ir Eurokontrolei.

Vienetiniai tarifai nustatomi nacionaline valiuta. Jeigu valstybės narės, dalyvaujančios funkciname oro erdvės bloke, nusprendžia nustatyti bendrą mokesčių zoną, kurioje būtų taikomas bendras vienetinis tarifas, šis vienetinis tarifas nustatomas eurais arba vienos iš atitinkamų valstybių narių nacionaline valiuta. Apie taikomą valiutą atitinkamos valstybės narės praneša Komisijai ir Eurokontrolei.

2. Jeigu veiklos rezultatų planai priimami vėliau nei metų, buvusių prieš metus, kuriais prasidėjo ataskaitinis laikotarpis, lapkričio 1 d. arba peržiūrėti pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 17 ir 19 straipsnius, vienetiniai tarifai prireikus perskaičiuojami remiantis galutiniu priimtu planu arba taikytinomis taisomosiomis priemonėmis. Todėl pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 16 straipsnį valstybės narės savo vienetinį tarifą apskaičiuoja ir pagal patvirtintą veiklos rezultatų planą pradeda taikyti kuo anksčiau per pirmus ataskaitinio laikotarpio metus arba pirmus metus, kuriais pradėdami taikyti peržiūrėti veiklos rezultatų planai ir tiksliniai rodikliai. Į pajamų skirtumą, susidariusį dėl laikinai taikomo pirminio vienetinio tarifo, atsižvelgiama apskaičiuojant kitų metų vienetinį tarifą. Per pirmus ataskaitinio laikotarpio metus arba pirmus metus, kuriais pradėdami taikyti peržiūrėti veiklos rezultatų planai ir tiksliniai rodikliai, 13 straipsnyje numatytas su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmas taikomas remiantis nustatytomis sąnaudomis bei galutiniame priimtame veiklos rezultatų plane nustatytu paslaugos vienetų skaičiumi ir faktiniu paslaugos vienetų skaičiumi per metus.

18 straipsnis

Mokesčių rinkimas

1. Valstybės narės mokesčius gali rinkti taikydamos vieną mokesčių už skrydį. Jeigu mokesčių sąskaitos pateikiamos ir mokesčiai renkami regiono mastu, mokesčių valiuta gali būti euro, o prie atitinkamo vienetinio tarifo gali būti pridedamas administracinis vienetinis tarifas, kuriuo padengiamos sąskaitų išrašymo ir mokesčių rinkimo išlaidos. Valstybės narės užtikrina, kad jų vardu surinktos sumos būtų naudojamos pagal šio reglamento nuostatas nustatytoms sąnaudoms finansuoti.

2. Oro navigacijos paslaugų naudotojai neatidėliodami sumoka visus oro navigacijos mokesčius.

3. Valstybės narės užtikrina veiksmingą vykdymo užtikrinimo priemonių taikymą. Šios priemonės gali būti atsisakymas teikti paslaugas, orlaivių sulaikymas arba kitos vykdymo užtikrinimo priemonės pagal taikomą teisę.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19 straipsnis

Apeliaciniai skundai

Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį reglamentą priimami sprendimai būtų tinkamai argumentuoti ir kad jiems būtų taikoma veiksminga persvarstymo ir (arba) apeliacijos tvarka.

20 straipsnis

Sąlygų reikalavimų laikymosi stebėsenai sudarymas

Oro navigacijos paslaugų teikėjai sudaro sąlygas atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai arba jos vardu veikiančiam kvalifikuotam subjektui atlikti patikras ir tyrimus, įskaitant apsilankymus vietoje. Įgalioti asmenys turi įgaliojimus:

- tikrinti atitinkamus apskaitos dokumentus, turto knygas, atsargas ir bet kokią kitą svarbią medžiagą, kuria remiantis nustatomi oro navigacijos mokesčiai;
- daryti tokių dokumentų kopijas arba paimti jų išrašus;
- vietoje paprašyti paaiškinimų žodžiu;
- patekti į atitinkamas patalpas, teritoriją arba transporto priemones.

Tokios patikros ir tyrimai atliekami toje valstybėje narėje galiojančia tvarka.

21 straipsnis

Peržiūra

Komisijos atliekama Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 24 straipsnyje nurodyta veiklos rezultatų plano peržiūra apima šio reglamento 13 straipsnyje nustatytą su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmą, 14 straipsnyje nustatytą išlaidų pasidalijimo mechanizmą, 15 straipsnyje nustatytas skatinamąsias programas, 16 straipsnyje nustatytą mokesčių moduliavimą, taip pat jų poveikį ir veiksmingumą siekiant nustatytų veiklos rezultatų tikslinių rodiklių.

22 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Šis reglamentas taikomas nuo antrojo ataskaitinio laikotarpio, kaip nustatyta Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 8 straipsniu, ir visą tą laikotarpį. Kad taikant veiklos rezultatų planą būtų sudarytos sąlygos Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 10 straipsnio 2 dalyje numatytus Sąjungos masto tikslinius rodiklius patvirtinti prieš prasidedant antrajam ataskaitiniam laikotarpiui ir pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 390/2013 nuostatas parengti ir patvirtinti veiklos rezultatų planus, šio reglamento 1 straipsnio 5 dalis, 3 straipsnis, 7 straipsnio 4 dalis, 9 straipsnis, 14 straipsnio 2 dalies b–f punktai, 17 straipsnis ir priedai taikomi nuo šio reglamento įsigaliojimo.

23 straipsnis

Komisijos reglamento (EB) Nr. 1794/2006 panaikinimas

2006 m. gruodžio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1794/2006, nustatantis bendrąją mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistemą, panaikinamas nuo 2015 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2013 m. gegužės 3 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

I PRIEDAS

TERMINALO ORO NAVIGACIJOS PASLAUGŲ IR (ARBA) CNS, MET IR AIS PASLAUGŲ TEIKIMO RINKOS SĄLYGOMIS ĮVERTINIMAS PAGAL 3 STRAIPSNĮ

Siekiant nustatyti, ar terminalo oro navigacijos paslaugos arba CNS, MET ir AIS paslaugos yra teikiamos rinkos sąlygomis, reikia įvertinti šias sąlygas:

1. Ar paslaugų teikėjai gali laisvai siūlyti arba nustoti teikti šias paslaugas:
 - a) ar esama didelių teisinių arba ekonominių kliūčių, dėl kurių paslaugų teikėjas negalėtų siūlyti teikti arba nustoti teikti šias paslaugas;
 - b) sutarties galiojimas ir
 - c) ar esama tvarkos, pagal kurią vieno oro navigacijos paslaugų teikėjo turtas ir personalas gali būti perduoti kitam.
2. Ar galima laisvai rinktis paslaugų teikėjus, įskaitant galimybę oro uostams patiems sau teikti paslaugas:
 - a) ar esama teisinių, sutartinių ar praktinių kliūčių, dėl kurių oro uostuose nebūtų galima pakeisti oro navigacijos paslaugų teikėjo arba – terminalo oro navigacijos paslaugų atveju – pradėti patiems sau teikti paslaugas;
 - b) oro erdvės naudotojų atstovų vaidmuo renkantis paslaugų teikėją.
3. Ar galima jį laisvai rinktis iš įvairių paslaugų teikėjų:
 - a) ar rengiamas viešas konkursas (netaikoma, kai oro uostai paslaugas sau teikia patys);
 - b) jei taikoma, įrodymai, kad egzistuoja alternatyvūs paslaugų teikėjai, dalyvaujantys konkurse ir jau anksčiau teikę paslaugas, įskaitant galimybę oro uostams teikti sau oro navigacijos paslaugas patiems.
4. Terminalo oro navigacijos paslaugų atveju – kiek oro uostai patiria komercinį spaudimą mažinti sąnaudas arba kiek jiems taikomas skatinamosiomis priemonėmis pagrįstas reguliavimas:
 - a) ar oro uostai aktyviai konkuruoja, kad pritrauktų oro linijų verslą;
 - b) kokią oro navigacijos paslaugų mokesčio dalį sumoka oro uostai;
 - c) ar oro uostai veikia konkurencijos sąlygomis, ar taikomos ekonominės skatinamosios priemonės, skirtos kainų ribai nustatyti arba kitaip sąnaudų mažinimui skatinti.
5. Kai terminalo oro navigacijos paslaugų arba CNS, MET ir AIS paslaugų teikėjas taip pat teikia maršruto oro navigacijos paslaugas, šiai veiklai taikoma atskira apskaita ir prievolė teikti ataskaitas.
6. Terminalo oro navigacijos paslaugų atveju šiame priede nurodytas vertinimas atliekamas atskirai kiekviename oro uoste.

II PRIEDAS

SĄNAUDŲ IR VIENETINIŲ SĄNAUDŲ SKAIDRUMAS

1. ATASKAITOS LENTELĖ

Tiek valstybės narės, tiek oro navigacijos paslaugų teikėjai pildo šiame priede pateiktą kiekvienos mokesčių zonos, už kurią yra atsakingi, ir kiekvienų ataskaitinio laikotarpio metų ataskaitos lentelę. Valstybės narės taip pat pateikia kiekvienos mokesčių zonos, už kurią yra atsakingos, suvestinę ataskaitos lentelę.

Suvestinė lentelė parengiama kiekvienam oro uostui, kuriam taikomos šio reglamento nuostatos. Oro uostų, kuriuose per metus įvykdoma mažiau kaip 70 000 SPT skrydžių, skaičiuojamų išvedant pastarųjų trejų metų vidurkį, sąnaudos gali būti pateikiamos apibendrintos.

Jeigu mokesčių zona apima kelių valstybių narių oro erdvę, jos lentelę pildo bendrai, laikydamosi 5 straipsnio 4 dalyje nurodytos tvarkos.

Faktinės išlaidos nustatomos remiantis galutine audituota ataskaita. Išlaidos nustatomos pagal verslo planą, kurio reikalaujama sertifikate, ir nurodomos valiuta, kuria yra nustatytos pagal 7 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą.

Faktiniai paslaugos vienetai apskaičiuojami remiantis skaičiais, kuriuos pateikė sąskaitas išrašantis ir mokesčius renkantis subjektas. Visi nukrypimai nuo šių skaičių deramai pagrindžiami skyriuje „Papildoma informacija“.

Siekiant sudaryti sąlygas Komisijai lengviau nustatyti Sąjungos masto veiklos rezultatų tikslinius rodiklius ir nedarant poveikio veiklos rezultatų planams, kurie turi būti priimti, valstybės narės ir oro navigacijos paslaugų teikėjai ataskaitos lentelę pildo remdamiesi pradinė prognozių duomenimis likus devyniolikai mėnesių iki ataskaitinio laikotarpio pradžios.

Išlaidos, kurioms netaikomas išlaidų pasidalijimas (14 straipsnio 2 dalies b punktas)

3.9 Išlaidos, kurioms netaikomas išlaidų pasidalijimas										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Bendros (nominaliosios) išlaidos atskaičius neapmokestinamiems skrydžiams teiktų paslaugų išlaidas

4.1 Neapmokestinamų VST skrydžių išlaidos										
4.2 Bendros nustatytos sąnaudos / faktinės išlaidos										

5. Ekonominio efektyvumo pagrindiniai veiklos rezultatų vertinimo rodikliai - Nustatytos / faktinės (realiosios) vieneto išlaidos

5.1 Infliacija % ⁽³⁾										
5.2 Kainų indeksas ⁽⁴⁾										
5.3 Realiosios bendros išlaidos ⁽⁵⁾ Iš viso % n/n-1										
5.4 Visi paslaugų vienetai Iš viso % n/n-1										
5.5 Unit cost Vieneto išlaidos % n/n-1										

Išlaidos ir turto bazės sudedamosios dalys (tūkst.) - paslaugos vienetai (tūkst.)

⁽¹⁾ Įskaitant Eurokontrolės išlaidas (žr. daugiau informacijos 3 lentelėje).

⁽²⁾ Palikti neužpildytą, kai tokios paslaugos teikiamos pagal 3 straipsnio nuostatas.

⁽³⁾ Faktinė / prognozuota infliacija, pagal kurią nustatomos nominaliosios nustatytos išlaidos - faktinė / patikslinta prognozuota infliacija.

⁽⁴⁾ Prognozuotas kainų indeksas - 100 bazė N-3 metais infliacija N-2 metais: infliacija N-1 metais:

Faktinis kainų indeksas - 100 bazė N-3 metais infliacija N-2 metais: infliacija N-1 metais:

⁽⁵⁾ Realiosios nustatytos sąnaudos (veiklos rezultatų planas) - faktinės / patikslintos prognozuotos išlaidos N-3 metų kainomis

2. PAPILDOMA INFORMACIJA

Be to, tiek valstybės narės, tiek oro navigacijos paslaugų teikėjai pateikia bent šią informaciją:

- a) įrenginių arba paslaugų išlaidoms įvairioms oro navigacijos paslaugoms paskirstyti taikytos metodikos aprašymą pagal įrenginių ir paslaugų, nurodytų ICAO Regioniniame oro navigacijos plane (Europos regionas) (Dok. 7754), sąrašą ir šioms išlaidoms paskirstyti įvairioms mokesčių zonoms taikytos metodikos aprašymą;
 - b) kai VST skrydžiai neapmokestinami pagal 10 straipsnį – vykdant VST skrydžius suteiktų oro navigacijos paslaugų sąnaudų apskaičiavimo metodikos ir prielaidų aprašymą;
 - c) pagal 7 straipsnio 2 dalį – visų tarptautinių apskaitos standartų nuostatų neatitinkančių koregavimų aprašymą ir pagrindimą;
 - d) nusidėvėjimo išlaidoms skaičiuoti taikyto metodo (praėjusio laikotarpio ar einamųjų išlaidų) aprašymą ir paaiškinimą. Jeigu taikoma einamųjų išlaidų apskaita, pateikiami lyginamieji praėjusio laikotarpio išlaidų duomenys;
 - e) kapitalo sąnaudų pagrindimą, įskaitant turto bazės sudedamąsias dalis, galimus viso turto koregavimus ir kapitalo grąžą;
 - f) kiekvieno oro uosto, kuriame per metus įvykdoma mažiau kaip 70 000 SPT skrydžių, bendras sąnaudas, kai jos pateiktos apibendrintai atskaitos lentelėje;
 - g) kiekviename oro uoste, kuriam taikomas šis reglamentas, taikytų išlaidų paskirstymo terminalo ir maršruto paslaugoms kriterijų apibrėžimą;
 - h) meteorologijos išlaidų išskyrimą į tiesiogines išlaidas ir „MET pagrindines išlaidas“, kurios apibrėžiamos kaip išlaidos, patiriamos prižiūrint meteorologijos įrenginius ir teikiant meteorologijos paslaugas, kai šie įrenginiai ir paslaugos, be kita ko, susiję su bendrais meteorologijos poreikiais. Šie poreikiai apima bendrą analizę ir prognozių rengimą, paviršiaus ir viršutinės oro erdvės stebėjimo tinklus, meteorologijos ryšių sistemas, duomenų apdorojimo centrus ir pagalbinus pagrindinius mokslinius tyrimus, mokymą ir administravimą;
 - i) bendroms MET išlaidoms ir MET pagrindinėms išlaidoms paskirstyti civilinei aviacijai ir įvairioms mokesčių zonoms taikytos metodikos aprašymą;
 - j) kaip reikalaujama 1 punkte, likus devyniolikai mėnesių iki ataskaitinio laikotarpio pradžios, – paskelbtų prognozuotų išlaidų ir eismo aprašymą;
 - k) kiekvienų ataskaitinio laikotarpio metų ataskaitose nurodytų faktinių išlaidų ir jų neatitikimo nustatytoms sąnaudoms aprašymą;
 - l) kiekvienų ataskaitinio laikotarpio metų faktinių paslaugos vienetų skaičiaus ir jo neatitikimo tiek prognozuotiems skaičiams, tiek Eurokontrolės pateiktiems skaičiams aprašymą;
 - m) kiekvienų ataskaitinio laikotarpio metų oro navigacijos paslaugų teikėjų investicijų, įrašytų į veiklos rezultatų planus, ir faktinių išlaidų skirtumą, taip pat planuotos šių investicijų panaudojimo pradžios datos ir faktinės padėties skirtumą.
-

B lentelė

		n metai								
Organizacija Mokesčių zona Oro uosto pavadinimas										
i oro uostas		(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
Metinė kaina (a)										
Veiklos vienetas (b)										
Vieneto kaina										

1.2. Papildoma informacija

Be to, valstybės narės pateikia bent šią informaciją:

- taikytų įrenginių ar paslaugų išlaidų paskirstymo įvairioms oro navigacijos paslaugoms pagal įrenginių ir paslaugų, nurodytų ICAO regioniniame oro navigacijos plane (Europos regionas, dok. 7754), sąrašą kriterijų aprašymą;
- A ir B lentelėje pateiktų (n-1) metų planuotų ir faktinių duomenų skirtumų aprašymą ir paaiškinimą;
- penkerių metų planuojamų išlaidų ir investicijų, susijusių su numatomu eismu, aprašymą ir paaiškinimą;
- nusidėvėjimo išlaidoms skaičiuoti taikyto metodo (praėjusio laikotarpio ar einamųjų išlaidų) aprašymą ir paaiškinimą;
- kapitalo sąnaudų pagrindimą, įskaitant turto bazės sudedamąsias dalis.

2. ORO NAVIGACIJOS PASLAUGŲ FINANSAVIMAS

Oro navigacijos paslaugų teikėjai pateikia būdo ar būdų, kuriais finansuojamos oro navigacijos paslaugos kiekvienoje mokesčių zonoje, aprašymą.

IV PRIEDAS

MARŠRUTO PASLAUGOS VIENETŲ IR VIENETINIŲ TARIFŲ SKAIČIAVIMAS

1. Maršruto paslaugos vienetų skaičiavimas

- 1.1. Maršruto paslaugos vienetas apskaičiuojamas atstumo koeficientą dauginant iš atitinkamo orlaivio svorio koeficiento. Visą maršruto paslaugos vienetų skaičių sudaro SPT skrydžių paslaugos vienetai ir VST skrydžių paslaugos vienetai, jeigu jiems netaikoma išimtis pagal 10 straipsnį.
- 1.2. Atstumo koeficientas nustatomas pagal naujausią žinomą atitinkamo orlaivio skrydžio planą, pateiktą oro eismo srautų reguliavimo tikslu, nuskristo ortodrominio atstumo nuo įskridimo į mokesčių zoną iki išskridimo iš jos taško skrydžio kilometrų skaičių padalijus iš šimto.
- 1.3. Jeigu skrydžio išskridimo ir įskridimo taškai mokesčių zonoje sutampa, atstumo koeficientas yra lygus dvigubam ortodrominiam atstumui nuo šių taškų iki skrydžio plane nustatyto tolimiausio taško.
- 1.4. Atstumas, į kurį atsižvelgiama, sumažinamas 20 kilometrų už kiekvieną pakilimą ir tūpinimą valstybės narės teritorijoje.
- 1.5. Svorio koeficientas, išreikštas šimtųjų tikslumu, lygus dalmens, gauto orlaivio patvirtintos maksimalios kilimo masės, nurodytos orlaivio naudotojo pateiktame tinkamumo skraidyti pažymėjime arba bet kuriame lygiaverčiame oficialiame dokumente, metrinųjų tonų skaičių padalijus iš penkiasdešimties, kvadratinei šakniai. Jeigu ši masė nežinoma, pasirenkama sunkiausio žinomo to paties tipo orlaivio masė. Jeigu orlaivio patvirtinta maksimali kilimo masė yra keleriopa, pasirenkama didžiausia masė. Jeigu orlaivių operatorius naudoja du arba daugiau orlaivių, kurie yra skirtingi to paties tipo variantai, kiekvienam to tipo orlaiviui taikomas visų to operatoriaus to tipo orlaivių maksimalios kilimo masės vidurkis. Svorio koeficientas pagal orlaivio tipą ir operatorių skaičiuojamas bent kartą per metus.

2. Maršruto vienetinių tarifų skaičiavimas

- 2.1. Maršruto vienetinis tarifas apskaičiuojamas prieš kiekvienų ataskaitinio laikotarpio metų pradžią.
- 2.2. Jis apskaičiuojamas toliau nurodytų elementų algebrinę sumą padalijus iš atitinkamiems metams numatyto ir veiklos rezultatų plane apibrėžto visų maršruto paslaugos vienetų skaičiaus:
 - i) veiklos rezultatų plane nurodytos atitinkamų metų nominaliosios nustatytos sąnaudos;
 - ii) prognozuotos ir faktinės infliacijos skirtumo koregavimas, kaip nurodyta 7 straipsnio 1 dalyje;
 - iii) susigrąžintos restruktūrizavimo išlaidos, jei jos patvirtintos pagal 7 straipsnio 4 dalį;
 - iv) sumos, perkeltos įgyvendinus 13 straipsnyje nurodytą su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmą;
 - v) sumos, perkeltos iš ankstesnio ataskaitinio laikotarpio įgyvendinus 14 straipsnyje nurodytą išlaidų pasidalijimo mechanizmą;
 - vi) premijos ir nuobaudos, apskaičiuotos taikant 15 straipsnyje nurodytas finansines skatinamąsias programas;
 - vii) per didelės ar per mažos sumos, susigrąžintos pagal 16 straipsnį taikant oro navigacijos mokesčių moduliavimą;
 - viii) per didelės ar per mažos sumos, susigrąžintos dėl eismo pokyčių;
 - ix) už pirmus du ataskaitinius laikotarpius – iki 2011 m. imtinai – valstybių narių susigrąžintos per didelės ar per mažos sumos;
 - x) kitų pajamų atskaitymas.

V PRIEDAS

TERMINALO PASLAUGOS VIENETŲ IR VIENETINIŲ TARIFŲ SKAIČIAVIMAS

1. Terminalo paslaugos vienetų skaičiavimas

- 1.1. Terminalo paslaugos vienetas yra lygus atitinkamo orlaivio svorio koeficientui.
- 1.2. Svorio koeficientas, išreikštas šimtųjų tikslumu, lygus dalmeniui, gautam iš penkiasdešimties padalijus IV priedo 1.5 punkte nurodytos orlaivio didžiausios patvirtintos maksimalios kilimo masės metrinį tonų skaičių, pakeltam 0,7 laipsniu.

2. Terminalo vienetinių tarifų skaičiavimas

- 2.1. Terminalo vienetinis tarifas apskaičiuojamas prieš kiekvienų ataskaitinio laikotarpio metų pradžią.
- 2.2. Jis apskaičiuojamas atitinkamiems metams numatytą ir veiklos rezultatų plane apibrėžtą visų terminalo paslaugos vienetų skaičių išdalijant į šių elementų algebrinę sumą:
 - i) veiklos rezultatų plane nurodytos atitinkamų metų nominaliosios nustatytos sąnaudos;
 - ii) prognozuotos ir faktinės infliacijos skirtumo koregavimas, kaip nurodyta 7 straipsnio 1 dalyje;
 - iii) susigrąžintos restruktūrizavimo išlaidos, jei jos patvirtintos pagal 7 straipsnio 4 dalį;
 - iv) sumos, perkeltos atitinkamais atvejais įgyvendinus 13 straipsnyje nurodytą su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmą;
 - v) sumos, perkeltos iš ankstesnio ataskaitinio laikotarpio įgyvendinus 14 straipsnyje nurodytą išlaidų pasidalijimo mechanizmą;
 - vi) premijos ir nuobaudos, apskaičiuotos taikant 15 straipsnyje nurodytas finansines skatinamąsias programas;
 - vii) per didelės ar per mažos sumos, susidariusios pagal 16 straipsnį taikant oro navigacijos mokesčių moduliavimą;
 - viii) per didelės ar per mažos sumos, susigrąžintos dėl eismo pokyčių;
 - ix) už pirmus du ataskaitinius laikotarpius – iki 2014 m. imtinai – valstybių narių susigrąžintos per didelės ar per mažos sumos;
 - x) kitų pajamų atskaitymas.

VI PRIEDAS

MOKESČIŲ MECHANIZMAS

1. ATASKAITOS LENTELĖ

Valstybės narės ir oro navigacijos paslaugų teikėjai pildo šiame priede pateiktą kiekvienos mokesčių zonos, už kurią yra atsakingi, ir kiekvieno ataskaitinio laikotarpio ataskaitos lentelę. Valstybės narės taip pat pateikia kiekvienos mokesčių zonos, už kurią yra atsakingos, suvestinę lentelę.

Jeigu mokesčių zona apima kelių valstybių narių oro erdvę, jos lentelę pildo bendrai, laikydamosi 5 straipsnio 4 dalies nuostatų.

2 lentelė. Vienetinio tarifo skaičiavimas

Mokesčių zonos pavadinimas Subjekto pavadinimas	Ataskaitinis laikotarpis: N - N+4				
Vienetinio tarifo skaičiavimas	N	N+1	N+2	N+3	N+4
<p>1. Nominaliosios nustatytos sąnaudos ir koregavimas pagal infliaciją</p> <p>1.1 Nominaliosios nustatytos sąnaudos, neskaičiuojant VST skrydžių. 1 lentelė</p> <p>1.2 Faktinė infliacija. 1 lentelė</p> <p>1.3 Prognozuota infliacija. 1 lentelė</p> <p>1.4 Infliacijos koregavimas ⁽¹⁾: perkeltina n metų suma</p> <p>2. Prognozuotas ir faktinis paslaugos vienetų skaičius</p> <p>2.1 Bendras prognozuotas paslaugos vienetų skaičius (veiklos rezultatų planas)</p> <p>2.2 Bendras faktinis paslaugos vienetų skaičius</p> <p>2.3 Bendrų faktinių ir prognozuotų paslaugos vienetų skaičių santykis (%)</p> <p>3. Išlaidos, kurioms taikomas su eismu susijusios rizikos pasidalijimas</p> <p>3.1 Nominaliosios nustatytos išlaidos, neskaičiuojant VST skrydžių (nurodoma pagal 1 lentelę)</p> <p>3.2 Infliacijos koregavimas: į n metus perkelta suma</p> <p>3.3 Eismas: į n metus perkeltos sumos</p> <p>3.4 Su eismu susijusios rizikos pasidalijimas: į n metus perkeltos papildomos pajamos</p> <p>3.5 Su eismu susijusios rizikos pasidalijimas: į n metus perkeltos negautos pajamos</p> <p>3.6 Išlaidos, kurioms netaikomas išlaidų pasidalijimas: į n metus perkeltos sumos</p> <p>3.7 Premija arba nuobauda už veiklos rezultatus</p> <p>3.8 Grąžintos per didelės (-) ar per mažos (+) sumos ⁽²⁾: į n metus perkeltos sumos</p> <p>3.9 Bendros išlaidos n metų vienetiniam tarifui apskaičiuoti</p> <p>3.10 Su eismu susijusios rizikos pasidalijimas: perkeltinos n metų papildomos pajamos</p> <p>3.11 Su eismu susijusios rizikos pasidalijimas: perkeltinos n metų negautos pajamos</p> <p>3.12 Perkeltinos per didelės ar per mažos sumos, susigrąžintos dėl eismo pokyčių</p> <p>Su eismu susijusios rizikos pasidalijimo parametrai</p> <p>3.13 n+2 metais naudotojams grąžintos papildomos pajamos (%)</p> <p>3.14 Oro erdvės naudotojų padengtos negautos pajamos (%)</p> <p>4. Išlaidos, kurioms netaikomas su eismu susijusios rizikos pasidalijimas</p> <p>4.1 Nominaliosios nustatytos sąnaudos, neskaičiuojant VST skrydžių (1 lentelė)</p> <p>4.2 Infliacijos koregavimas: į n metus perkelta suma</p> <p>4.3 Eismas: į n metus perkeltos sumos</p> <p>4.4 Išlaidos, kurioms netaikomas išlaidų pasidalijimas: į n metus perkeltos sumos</p> <p>4.5 Restruktūrizavimo išlaidos: į n metus perkeltos sumos</p> <p>4.6 Susigrąžintos per didelės (-) ar per mažos (+) sumos ⁽²⁾: į n metus perkeltos sumos</p> <p>4.7 Bendros išlaidos n metų vienetiniam tarifui apskaičiuoti</p> <p>4.8 Perkeltinos per didelės ar per mažos sumos, susigrąžintos dėl eismo pokyčių n metais</p> <p>5. Kitos pajamos – taikomas vienetinis tarifas (nacionaline valiuta)</p> <p>5.1 Kitos bendros pajamos</p> <p>5.3 iš kurių gautos iš Sąjungos pagalbos programų</p> <p>5.4 iš kurių gautos pagal nacionalinį viešą finansavimą</p> <p>5.5 Komeracinė veikla</p> <p>5.6 Kitos bendros pajamos</p> <p>5.7 Visos bendros išlaidos n metų vienetiniam tarifui apskaičiuoti</p> <p>5.8 n metų vienetinis tarifas (nacionaline valiuta)</p> <p>5.9 Su oro navigacijos paslaugų teikėjais susijusi vienetinio tarifo dalis</p> <p>5.10 Su oro navigacijos meteorologijos tarnybomis susijusi vienetinio tarifo dalis</p> <p>5.11 Su nacionalinėmis priežiūros institucijomis ir valstybe susijusi vienetinio tarifo dalis</p> <p>5.12 n metų vienetinis tarifas, kuris būtų buvęs taikomas, jei kitų pajamų nebūtų buvę</p>					

Išlaidos, pajamos ir kitos sumos (tūkst. EUR) - paslaugos vienetai (tūkst.)

⁽¹⁾ Bendras faktinės ir prognozuotos infliacijos metinių skirtumų poveikis - bendrų nustatytų sąnaudų koregavimas

⁽²⁾ Per didelės ar per mažos susigrąžintos sumos, patirtos iki metų, kuriais įsigaliojo nustatytų sąnaudų metodas

2. PAPILDOMA INFORMACIJA

Be to, atitinkamos valstybės narės renka ir pateikia bent šią informaciją:

- a) skirtingų mokesčių zonų nustatymo, visų pirma atsižvelgiant į terminalo mokesčių zonas ir galimą oro uostų kryžminį subsidijavimą, aprašymą ir pagrindimą;
 - b) atleidimo nuo mokesčių politikos ir susijusių išlaidų finansavimo priemonių aprašymą;
 - c) kitų pajamų, jei tokių yra, aprašymą, šias pajamas išskaidant pagal skirtingas kategorijas, nurodytas 2 straipsnio 10 dalyje;
 - d) oro navigacijos paslaugų naudotojams pagal 15 straipsnį taikomų skatinamųjų priemonių aprašymą ir paaiškinimą;
 - e) pagal 16 straipsnį taikomo oro navigacijos mokesčių moduliavimo aprašymą ir paaiškinimą.
-

VII PRIEDAS

PAPILDOMA INFORMACIJA

1. ATASKAITOS LENTELĖ

Valstybės narės pildo šiame priede pateiktą kiekvienos mokesčių zonos, už kurią yra atsakingos, ir kiekvienų ataskaitinio laikotarpio metų ataskaitos lentelę.

2. PAPILDOMA INFORMACIJA

Be to, valstybės narės pateikia bent šią informaciją:

- a) išskaidytas išlaidas, susijusias su kiekvienu bendru projektu;
 - b) sumų, susijusių su nekontroliuojamų išlaidų veiksniais, aprašymą pagal pobūdį ir pagal veiksnį, įskaitant jų pagrindimą ir esminių prielaidų pokyčius;
 - c) perkeltų per didelių ar per mažų sumų, kurias valstybės narės gavo iki 2011 m., jei tos sumos susijusios su maršruto rinkliavomis, ir iki 2014 m., jei tos sumos susijusios su terminalo mokesčiais, aprašymą;
 - d) sumų, perkeltų pagal 13 straipsnį įgyvendinant su eismu susijusios rizikos pasidalijimo mechanizmą, aprašymą;
 - e) sumų, perkeltų pagal 14 straipsnio 2 dalį įgyvendinant išlaidų pasidalijimo mechanizmą, aprašymą.
-